

# ПІДСУМКОВА СЕМЕСТРОВА РОБОТА

## 8 клас, I семестр

### МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

#### Картка роботи

Галузь	Громадянська та історична (ГІО)
Тип роботи	Семестрова
Клас	8
Семестр	I
Період проведення	грудень
Час	90 хв (2 по 45 хв.)
Кількість завдань	14
Стандарт	Державний стандарт базової середньої освіти, 2020
Групи результатів	<p>ГІО 1. Історико-хронологічне мислення, орієнтація в історичному часі, встановлення причинно-наслідкових зв'язків між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявлення змін і тяглості в житті суспільства.</p> <p>ГІО 2. Геопросторове мислення, орієнтація в соціально-історичному просторі, виявлення взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього середовища.</p> <p>ГІО 3. Критичне мислення, робота з різними джерелами інформації та формулювання історично обґрунтованих питань</p> <p>ГІО 4. Системне мислення, виявлення взаємопов'язаності, взаємозалежності та взаємовпливу історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміння множинності трактувань минулого і сучасного та зіставлення їх інтерпретацій</p> <p>ГІО 5. Усвідомлення власної гідності, діяльність з урахуванням власних прав і свободи, повага до прав і гідності інших осіб, толерантність, протидія виявам дискримінації та нерівного ставлення.</p>

	ГІО 6. Дотримання демократичних принципів, конструктивна взаємодія з друзями, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством загалом, залучення до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем
Предмет / курс	Історія України
Модельна програма	Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.) Модельна навчальна програма «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Гупан Н. М., Малієнко Ю. Б., Серова Г. В.)
Деталізація теми	Ранньомодерна історія України

## Використання роботи

Семестрову роботу доцільно використовувати як цілісний інструмент наприкінці I семестру у 8 класі, щоб визначити рівень сформованості ключових предметних компетентностей за I семестр. Робота виконується у паперовому форматі. За потреби її можна адаптувати для онлайн-роботи (наприклад, за допомогою Google Форм). Окремі частини А і В можуть використовуватися автономно на різних уроках для поглибленого аналізу конкретних тем або для формування певних умінь.

## Зміст роботи

Завдання роботи відповідають **Державному стандарту базової середньої освіти 2020 року** (ДСБСО-2020) й охоплюють найважливіші змістові теми, вивчені протягом першого семестру в 8 класі. У документі "Оцінювання" кожне завдання схарактеризоване за орієнтирами для оцінювання на кінець предметного циклу навчання [9 ГІО].

Загалом робота дає змогу оцінити рівень сформованості знань, умінь і ставлень за трьома групами результатів відповідно до свідоцтва досягнень.

Робота специфікована за модельними навчальними програмами: «Історія України. 7-9 класи» (авт. Пометун О. І., Ремех Т. О., Гупан Н. М., Малієнко Ю. Б., Серова Г. В.) і «Історія України. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.). Утім, завдання, запропоновані в роботі, відповідають будь-якій модельній навчальній програмі **громадянської та історичної освітньої галузі** для предмета «Історія України».

## Структура роботи

Діагностична робота складається з двох частин — А та В.

**Частина А** складається з **7 завдань** різних типів, об'єднаних єдиною легендою-стимулом (сімейна дискусія про історичні джерела).

**Частина В** містить **7 завдань** різних типів, об'єднаних легендою про діалог з польським ровесником / ровесницею.

**Частини** — це високорівневі структурні елементи роботи, що об'єднані спільним стимулом (легендою) та тематикою.

**Завдання** — це структурні елементи частин, що різняться за типом, видом, різновидом, когнітивною й статистичною складністю.

**Стимул / Легенда** — це наскрізний сюжет, який мотивує учнів та надає контекст для виконання завдань.

### Наскрізні стимули (легенди)

#### Частина А: Сімейна дискусія

Учень/учениця потрапляє в ситуацію, де дідусь (радянська освіта), мама (критичне мислення) та він / вона обговорюють історичні документи XVII століття. Мама пропонує працювати з оцифрованими первинними джерелами з бази Інституту рукопису Національної бібліотеки України.

Ця легенда:

- Створює емоційний зв'язок з матеріалом
- Показує різні інтерпретації історії
- Мотивує довести здатність мислити критично
- Природно вводить роботу з історичними джерелами

#### Частина В: Діалог з ровесником / ровесницею з Польщі

Учень / учениця спілкується онлайн з польським ровесником / ровесницею, який / а вивчає українську мову та цікавиться Україною. Потрібно пояснити складні питання української історії, аргументувати власну позицію та встановити зв'язки з сучасністю.

Ця легенда:

- Розвиває вміння міжкультурної комунікації
- Спонукає формулювати думки для зовнішньої аудиторії
- Розвиває толерантність та розуміння
- Формує громадянську позицію

## Різновиди завдань у роботі

У роботі запропоновано завдання кількох типів і різновидів, що допомагає оцінити як знання учнівства, так і більш складні вміння.

Тип	Різновид	№ завдання
<b>Закрите завдання</b> (Selected-response)	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	1, 5.1, 11.1, 14.1
	Завдання з вибором кількох правильних відповідей (з невказаною кількістю)	2.1, 8.1, 9.1, 10.1, 13.1
	Завдання на встановлення відповідності	3, 12.1
	Завдання на встановлення послідовності	13.2
	Завдання ТАК/НІ	8.1, 11.2, 14.2
<b>Відкрите завдання</b> (Constructed response)	Завдання з короткою відповіддю	5.1, 6.2, 7.1, 7.2, 10.2, 12.2, 13.3
	Завдання з розгорнутою відповіддю	2.2, 5.2, 8.2, 9.2, 11.3, 13.4
	Завдання-есе	7.3, 14.3
<b>Виконавче завдання</b> (Performance Tasks)	Робота з картою	4
	Заповнення таблиці	6.1, 9.2

## Час на виконання роботи

На виконання всіх завдань відведено **90 хв** (2 уроки), з яких:

- **45 хв** на Частину А
- **45 хв** на Частину В

Визначений час включає як безпосереднє виконання завдань, так і ознайомлення з інструкціями та легендами.

## Перевірка відповідей і нарахування балів

Загальні підходи й докладна характеристика процедури перевірки відповідей на кожне завдання і виставлення підсумкової оцінки в шкалі 1-12 визначені в документі "Оцінювання роботи".

## **ВАЖЛИВО!**

За виконання одного завдання учень/учениця може отримати бали за однією або кількома групами результатів. Це дещо ускладнює проведення процедури перевірки й оцінювання, оскільки передбачає постійний контроль щодо нарахування балів за виконання конкретних елементів завдання.

### **Процедура перевірки**

Процедура перевірки залежатиме від моделі проведення оцінювання. У разі виконання учнівством завдань на папері: Варто скористатися бланками, запропонованими в документі "Оцінювання роботи". Вчитель послідовно перевіряє кожне завдання, звіряючись з ключами та критеріями оцінювання, і заносить бали у відповідні колонки за групами результатів.

**У разі проведення оцінювання на комп'ютерній основі:** Доцільно використати зібрані системою дані щодо закритих завдань, а вручну перевірити лише завдання, які передбачають оцінювання за рубриками.

### **Переведення балів**

Після перевірки відповідей учня/учениці набрані ним/нею бали **переводять у шкалу 1-12** відповідно до Схем переведення для кожної групи результатів, наведених у документі "Оцінювання роботи".

Оскільки кількість "сирих" балів за різними групами результатів різна (ГЮ1 - 21 бал, ГЮ2 - 30 балів, ГЮ3 - 8 балів), використовуються різні схеми переведення для кожної групи.

## Список використаних джерел

1. Рисунок 1. Історична постать №1: Портрет Петра Могили. Примітка. Джерело: Вікісховище. Автор: Невідомий художник (Оригінал, імовірно, XVII–XVIII ст.). Ліцензія: Суспільне надбання (Public Domain) через вік твору. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Petro\\_Mohyla-big.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Petro_Mohyla-big.jpg)
2. Рисунок 2. Історична постать №2: Портрет Дмитра «Байди» Вишневецького (XVIII ст.). Примітка. Джерело: Вікісховище. Автор: Невідомий художник (Оригінал, імовірно, XVIII ст., Національний музей історії України). URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dmytro\\_%27Baida%27\\_Vyshnevetsky\\_\(Portrait,\\_18th\\_century,\\_National\\_Museum\\_of\\_the\\_History\\_of\\_Ukraine\).png](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dmytro_%27Baida%27_Vyshnevetsky_(Portrait,_18th_century,_National_Museum_of_the_History_of_Ukraine).png)
3. Рисунок 3. Історична постать №3: Портрет Іпатія Потія. Примітка. Джерело: Вікісховище (зі статті про Іпатія Потія). Автор: Невідомий художник (Імовірно, XVII ст.). URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%96%D0%B9\\_%28%D0%9F%D0%BE%D1%82%D1%96%D0%B9%29#/media/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB:Ніпачу\\_Росіє.рн](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%96%D0%B9_%28%D0%9F%D0%BE%D1%82%D1%96%D0%B9%29#/media/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB:Ніпачу_Росіє.рн)
4. Рисунок 4. Історична постать №4: Портрет Петра Конашевича-Сагайдачного. Примітка. Джерело: Стаття «Петро Конашевич-Сагайдачний» в Українській Вікіпедії (Використовується портрет Гаврила Васька, середина XIX ст.). Автор: Гаврило Васько або Невідомий художник. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Петро\\_Конашевич-Сагайдачний](https://uk.wikipedia.org/wiki/Петро_Конашевич-Сагайдачний)
5. Рисунок 5. Карта України. Примітка. Джерело: Адаптовано з навчального стенда «Мапа України» (stend.in.ua). URL: <https://stend.in.ua/shop/stend-mapa-ukraini-270302-18/>